

Likelydende brev til styrene i finansforetak og ledere av filialer av utenlandske finansforetak

VÅR REFERANSE  
19/4083

DERES REFERANSE

DATO  
26.04.2019

## Krav til utlånspraksis for salgspantlån til forbrukere

Finanstilsynets tilsynsvirksomhet har vist at finansforetak tilbyr salgspantlån til personkunder i strid med gjeldende bestemmelser om vurdering av betjeningsevne<sup>1</sup>, belåningsgrad<sup>2</sup> og avdragsbetaling<sup>3</sup>.

Finanstilsynet ber styret påse at finansforetaket etterlever lov- og forskriftsbestemmelser for salgspantlån til forbrukere og at praksisen er innenfor hva anses som god forretningsskikk. Interne kredittretningslinjer for personkunder må reflektere bestemmelsene og foretakets praksis.

### Vurdering av betjeningsevne

Finanstilsynet viser til at finansavtaleloven § 46 b setter krav om at kredittgiveren skal vurdere forbrukerens kredittverdighet på grunnlag av fyllestgjørende opplysninger innhentet hos forbrukeren og om nødvendig fra relevant database. Dette er et krav om at det er den enkelte kundens evne til å betjene lånet som skal vurderes. Det er ikke tilstrekkelig å vurdere kundens risiko ved bruk av score-modeller. For å få et mer konkret innhold i kravet, bør foretakene se hen til likelydende krav til betjeningsevnevurderinger i boliglånsforskriften § 3 og forbrukslånsforskriften § 2. Forskriftene gir myndighetenes syn på hva som anses som god forretningsskikk hva gjelder krav til vurdering av kundens betjeningsevne.

### Belåningsgrad

Forskrift om kredittavtaler § 15 setter krav til en kontantinnsats på minimum 35 prosent av varens kostpris ved kjøp på kreditt i forbrukerforhold. Bestemmelsen gjelder når varens kontantpris overstiger 20 prosent av folketrygdens grunnbeløp og kreditten gis for mer enn 30 dager regnet fra utløpet av leveringsmåneden, jf. § 14. Finanstilsynet har observert at foretak tilbyr salgspantlån, ofte formidlet av selgere av salgstingen, med inntil 100 prosent finansiering. Finanstilsynet viser til at formålet med kredittkjøpsforskriften er å styrke forbrukerens stilling. Finansforetakene må derfor forholde seg til kredittavtaleforskriftens krav til kontantinnsats ved tilbud om lån, herunder etablere krav om maksimal belåningsgrad på 65 prosent.

<sup>1</sup> Finansavtaleloven § 46 b

<sup>2</sup> Forskrift om kredittavtaler § 15

<sup>3</sup> Panteloven § 3-21

#### FINANSTILSYNET

Revierstedet 3  
Postboks 1187 Sentrum  
0107 Oslo

Telefon 22 93 98 00  
Telefaks 22 63 02 26

post@finansstilsynet.no  
www.finanstilsynet.no

#### Saksbehandler

Kjersti Johansen  
Dir. tlf 22 93 99 53

**Avdragsbetaling**

Ifølge panteloven § 3-21 (1) faller salgspantet bort senest 5 år etter at salgstingen ble overgitt til kjøperen. Finansforetak innvilger salgspantlån med løpetider utover 5 år. Finansforetakene bør se hen til lovbestemmelsen om pantets gyldighet hva gjelder krav til avdragsbetaling og etablere krav om nedbetaling av salgspantlån slik at lånet nedbetales i løpet av 5 år.

For Finanstilsynet

Ann Viljugrein  
direktør for bank- og forsikringstilsyn

Linda Støle Hårstad  
seksjonssjef

*Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevne signaturer.*